

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR REVOLUT BANK UAB GINČO NAGRINĖJIMO**

[Data] Nr. [Nr.]
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) prašymą išnagrinėti tarp jo ir *Revolut Bank UAB* (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas laikotarpiu nuo 2025 m. vasario 16 d. iki 2025 m. kovo 5 d. iš savo banko sąskaitos inicijavo 22 mokėjimo operacijas skirtingiems lėšų gavėjams, bendra mokėjimų suma yra 1295,69 Eur (toliau – Ginčijami mokėjimai).

Ginčijamų mokėjimų inicijavimo laikotarpiu pareiškėjas kreipėsi į banką ir informavo, kad turi priklausomybę nuo lošimų ir mokėjimo operacijas vykdo turėdamas tikslą lošti. Pareiškėjas prašė, kad bankas imtųsi priemonių ir apribotų pareiškėjo galimybę vykdyti su lošimu susijusias mokėjimo operacijas.

Bankas pritaikė ribojimus iš pareiškėjo banko sąskaitos vykdyti mokėjimo operacijas azartinių lošimų paslaugų teikėjams. Tačiau pareiškėjas vykdė Ginčijamus mokėjimus lėšų gavėjams, kurių tiesioginė veikla nebuvo pažymėta kaip susijusi su lošimų veikla.

Pareiškėjas, negalėdamas sustoti lošti, kreipėsi į banką prašydamas, kad bankas jam grąžintų Ginčijamų mokėjimų sumą, motyvuodamas tuo, kad jis banką informavo apie savo priklausomybę nuo azartinių lošimų, nurodė, kad Ginčijamų mokėjimai yra daromi turint tikslą lošti, ir prašė banko imtis priemonių riboti galimybę vykdyti mokėjimo operacijas.

Bankui nesutikus tenkinti pareiškėjo reikalavimo, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo.

Kreipimesi pareiškėjas teigė, kad banką ne kartą informavo apie savo priklausomybę nuo lošimų ir prašė imtis veiksmų, kad jo, kaip pažeidžiamo banko kliento, lėšos būtų apsaugotos. Tačiau, pareiškėjo teigimu, bankas, turėdamas informaciją apie jo priklausomybę bei būdamas profesionalus rinkos dalyvis, nesiėmė jokių veiksmų, kad apsaugotų pareiškėją nuo Ginčijamų mokėjimų įvykdymo. Pareiškėjas paaiškino, kad nors bankas nurodė, kad tokie ribojimai buvo pritaikyti, tačiau praktiškai pareiškėjas vis tiek galėjo atlikti Ginčijamus mokėjimus, t. y. pervesti juos į internetinius lošimų portalus. Dėl šios priežasties pareiškėjas mano, kad bankas neapsaugojo jo nuo lėšų pralošimo bei suteikė klaidinančią informaciją, kad ribojimai buvo pritaikyti. Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjas prašė ir reikalavo įvertinti banko veiksmų teisėtumą bei kompensuoti jo Ginčijamų mokėjimų metu prarastas lėšas.

Atsiliepime bankas nurodė nesutinkantis su pareiškėjo reikalavimu ir prašė jį atmesti. Bankas teigė, kad Ginčijami mokėjimai buvo atlikti, autorizuoti ir įvykdyti šalių iš anksto sutartomis sąlygomis, todėl pareigos grąžinti pareiškėjui šių mokėjimų sumas bankas neturi.

Bankas atkreipė dėmesį, kad banko atlikta pareiškėjo Ginčijamų mokėjimų analizė rodo, kad pareiškėjas Ginčijamus mokėjimus inicijuodavo lėšų gavėjams, kurie užsiima kitomis nei azartiniais lošimais veiklomis. Bankas pažymėjo, kad būtent dėl to jis neturėjo jokio pagrindo nevykdyti paties pareiškėjo autorizuotų Ginčijamų mokėjimų.

Be to, bankas paaiškino, kad negalėjo visiškai apriboti pareiškėjo galimybės naudotis jo banko sąskaita ir vykdyti mokėjimo operacijas, nes būtų iškilusi rizika, kad pareiškėjas apskritai nebūtų galėjęs pasinaudoti lėšomis savo banko sąskaitoje. Banko nuomone, toks apribojimų pritaikymas be pakankamo faktinio ir teisinio pagrindo būtų perteklinis ir neteisėtas.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų

Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas vartojimo ginčą, Lietuvos bankas neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų faktinėms aplinkybėms dėl Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų laikymosi ir (arba) vartotojo įtariamo galimo šių reikalavimų pažeidimo nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Šalių ginčas kilo dėl Ginčijamų mokėjimų sumų pareiškėjui negražinimo pagrįstumo.

Ginčo šalis sieja sutartiniai mokėjimo paslaugų teikimo santykiai. Mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą, mokėjimo paslaugų teikimą, mokėjimo operacijų autorizavimą ir vykdymą, mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teises ir pareigas, susijusias su mokėjimo paslaugomis, kai mokėjimo paslaugų teikimas yra verslas, reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas.

Pažymėtina, kad nagrinėjamo ginčo atveju, tarp šalių nėra ginčo dėl to, kad Ginčijami mokėjimai yra autorizuoti, todėl dėl Ginčijamų mokėjimų autorizuotumo vertinimo šiame sprendime nebus pasisakoma.

Siekiant išspręsti šalių ginčą ir įvertinti pareiškėjo bankui keliamo reikalavimo pagrįstumą, Lietuvos banko vertinimu, būtina nustatyti, ar bankas turi pareigą gražinti pareiškėjui Ginčijamų mokėjimų sumas.

Vertinant, ar bankui, kaip pareiškėjo mokėjimo paslaugų teikėjui, kilo pareiga gražinti pareiškėjo Ginčijamų mokėjimų sumas, svarbu pažymėti, kad, vadovaujantis Mokėjimų įstatymu, autorizuotų Ginčijamų mokėjimų atveju bankas, kaip pareiškėjo (mokėtojo) mokėjimo paslaugų teikėjas, neturi imperatyvios pareigos gražinti pareiškėjui šių mokėjimų sumų, nebent būtų nustatyta, kad bankas dėl nuo jo priklausiusių aplinkybių nepagrįstai ir (arba) netinkamai įvykdė šiuos mokėjimus ir (arba) jų neįvykdė.

Pagal Mokėjimų įstatymo 43 straipsnio 3 dalį, kai įvykdytos visos mokėtojo ir mokėjimo paslaugų teikėjo mokėjimo paslaugų teikimo sutartyje nustatytos sąlygos, mokėtojo sąskaitą tvarkantis mokėjimo paslaugų teikėjas (nagrinėjamo atveju bankas) negali atsisakyti įvykdyti mokėjimo nurodymo, nesvarbu, ar mokėjimo nurodymas inicijuotas mokėtojo, įskaitant inicijavimą per mokėjimo inicijavimo paslaugos teikėją, lėšų gavėjo ar per lėšų gavėją, išskyrus atvejus, kai tai draudžia kiti teisės aktai.

Remiantis bylos duomenimis, Ginčijamų mokėjimų inicijavimas ir autorizavimas tuo metu, kai bankas gavo mokėjimo nurodymus vykdyti Ginčijamus mokėjimus ir priėmė juos vykdyti, pagal bendruosius išorinius požymius ir banko tuo metu turėtus duomenis atitiko ginčo šalių iš anksto sutartą pareiškėjo sutikimo vykdyti iš sąskaitos inicijuotas mokėjimo operacijas davimo formą ir tvarką. Kaip ir nurodyta pirmiau, to, kad atliko ir (arba) patvirtino Ginčijamus mokėjimus, pareiškėjas neneigė.

Pareiškėjas iš esmės savo reikalavimą bankui grindžia tuo, kad banką informavo apie tai, kad jis turi priklausomybę nuo azartinių lošimų, ir prašė imtis veiksmų, kad apsaugotų lėšas jo banko sąskaitoje. Pareiškėjas nurodo, kad bankas pareiškėjui net patvirtino, kad mokėjimo operacijų ribojimai pareiškėjui yra pritaikyti, tačiau pareiškėjas vis tiek turėjo galimybę atlikti Ginčijamus mokėjimus ir prarado lėšas.

Nagrinėjamo ginčo atveju, sprendžiant dėl banko atsakomybės už Ginčijamų mokėjimų įvykdymą, svarbu yra tai, kad Lietuvos Respublikos teisės aktai nenustato imperatyvios pareigos bankui tikrinti ir (arba) užtikrinti, kad atsiskaitymus mokėjimo kortelėmis iš banko klientų priimančios lėšų gavėjos tarptautinių kortelių organizacijų sistemose ir (arba) kitur pateiktų teisingą informaciją apie savo veiklą, įskaitant prekybininko kategorijos kodus.

Bankas savo klientams siūlo *Revolut* programėlės lošimų blokavimo funkciją, tačiau ir ji yra papildoma ir savanoriško naudojimo principais pagrįsta banko savo klientams sudaroma galimybė valdyti mokėjimo kortelėmis atliekamas mokėjimo operacijas, t. y. mokėjimo paslaugų teikimą reglamentuojantys teisės aktai nenustato mokėjimo paslaugų teikėjams, įskaitant banką, imperatyvios pareigos interneto banke ir (arba) mobiliojoje programėlėje įdiegti tokios funkcijos.

Apibendrinant pirmiau paminėtą informaciją, pabrėžtina, kad Lietuvos Respublikos teisės aktai neregamentuoja banko atsakomybės už jo kliento autorizuotas mokėjimo operacijas lošimų bendrovėms, net ir turint aiškią informaciją, kad mokėjimo operacijų lošimų bendrovėms vykdymas yra sąlygotas kliento priklausomybės, taip pat nenumato bankui pareigos tokių mokėjimo operacijų nevykdyti, jeigu jos yra patvirtintos šalių sutarta forma ir tvarka.

Be to, vertinant, ar bankas turėjo galimybę ir pareigą sustabdyti Ginčijamus mokėjimus, svarbu pažymėti, kad iš banko pateiktų objektyvių duomenų matyti, kad nagrinėjamu atveju lėšų gavėjų, kuriems buvo pervestos Ginčijamų mokėjimų lėšos, veikla negalėjo būti identifiukuota kaip veikla, susijusi su azartiniais lošimais. Iš pateiktų duomenų matyti, kad Ginčijamų mokėjimų lėšų gavėjų veikla buvo registruota kaip ne elektroninių žaidimų, finansų institucijos, kompiuterių paslaugas teikiančių įmonių ir panašios veiklos. Dėl šios priežasties galima daryti išvadą, kad nagrinėjamu atveju bankas neturėjo nei pareigos, nei galimybės nevykdyti pareiškėjo inicijuotų ir patvirtintų Ginčijamų mokėjimų.

Įvertinus pirmiau nurodytas aplinkybes, objektyvaus ir pakankamo pagrindo teigti, kad, bankas, vadovaudamasis Mokėjimų įstatymo 43 straipsnio 3 dalimi, nepagrįstai priėmė vykdyti ir vykdė Ginčijamus mokėjimus, nėra. Remiantis bylos duomenimis, bankas vykdė Ginčijamus mokėjimus, laikydamasis ginčo šalių iš anksto sutartų sąlygų ir tvarkos.

Atsižvelgdamas į pirmiau nurodytas aplinkybes, ginčo šalių Lietuvos bankui pateiktą informaciją ir įrodymus, objektyvaus ir pakankamo pagrindo teigti, kad bankas turėtų grąžinti pareiškėjui Ginčijamų mokėjimų sumas, Lietuvos bankas nenustatė.

Nenustačius objektyvių aplinkybių, dėl kurių bankui kiltų pareiga grąžinti arba atlyginti pareiškėjui Ginčijamų mokėjimų sumas, pagrindo laikyti pareiškėjo reikalavimą bankui pagrįstu ir jį tenkinti nėra, todėl pareiškėjo reikalavimas yra atmestinas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (arba) teiginį¹.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.